

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๔

วันที่ ๒๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายสิระ เจนจาคะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

ตามคำร้องนี้ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้วมีประเด็นเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณี que la fin que la fin ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๑๔๕ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อร้องต่อผู้ร้องขอให้ส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) และผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๕) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้วินิจฉัย และให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สำหรับการพิจารณากรณีให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง หรือไม่ นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องยังไม่ปรากฏเหตุอันควรสงสัยที่จะมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งว่าผู้ถูกร้องไม่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ ... (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ...” และมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ... หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ...” บทบัญญัติมาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นบทบัญญัติเพิ่มขึ้นใหม่ที่กำหนดลักษณะต้องห้ามบางประการของบุคคลเพื่อมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือในความสุจริตหรือผู้ที่เคยทำความผิดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์สาธารณะเข้ามาดำรงตำแหน่งในทางการเมือง อันจะเป็นหนทางให้เกิดการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการใช้ฐานะตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายการเมืองขึ้นได้โดยง่าย เนื่องจากบุคคลที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในฐานะที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย จึงต้องได้รับการกลั่นกรองคุณสมบัติเบื้องต้น เพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลนั้น ๆ จะปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติและคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของสาธารณชนในทุกด้าน ปราศจากมลทินมัวหมอง ในส่วนที่เกี่ยวกับฐานความผิดนั้น ได้มีการกำหนดให้สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพึงมี ทั้งนี้ หลักการสำคัญของบทบัญญัติมาตรา ๙๘ (๑๐) จะต้องยึดถือการที่ศาลได้วินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดในเรื่องนั้น ๆ หรือไม่สำคัญ โดยไม่ได้คำนึงว่ามีเหตุบรรเทาโทษอย่างไร หรือจะถูกลงโทษหรือไม่ โดยเหตุนี้ในเวลาที่มีการล้างมลทิน หรืออภัยโทษ จะทำให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับผลจากการล้างมลทิน หรือได้รับการอภัยโทษเลย ผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติมาตรา ๙๘ (๑๐) ความผิดนั้นยังคงอยู่ จึงถือได้ว่าเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) หรือไม่

เห็นว่า บุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) ที่ว่า “เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุด” นั้น หากมีพยานหลักฐานว่าไม่มีการอุทธรณ์ และหากผู้ที่เกี่ยวข้องกล่าวอ้างเป็นอย่างอื่นโดยไม่มีพยานหลักฐานใด ๆ สนับสนุนข้ออ้างของตน ย่อมต้องสันนิษฐานว่าคดีถึงที่สุด

CAO

เมื่อพิจารณาถึงคำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่กล่าวอ้างว่า “คดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ ตามคำร้อง มีผู้เสียหายสองคน และไม่ใช่พันตำรวจตรี เชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในขณะนั้น) เป็นผู้เสียหาย และผู้ถูกร้องรับว่ารู้จักกับพันตำรวจตรี เชมรินทร์ แต่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างว่าจำไม่ได้ว่าใครเป็นผู้เสียหาย ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ เนื่องจากผู้ถูกร้องถูกดำเนินคดี เกี่ยวกับเช็คในช่วงเวลาดังกล่าวหลายคดี และภายหลังจากศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ โดยนายโสภณ เจนจาคะ (พี่ชายของผู้ถูกร้อง) เป็นผู้ประกันตัว ในระหว่างอุทธรณ์ ในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ นายโสภณและผู้ถูกร้องนัดเจรจาตกลงชำระเงิน ให้กับผู้เสียหายทั้งสองคน ๆ ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ศาลพิพากษา โดยขอชำระเงินเป็นสองงวด งวดแรกในวันนัดเจรจา คนละ ๕๐,๐๐๐ บาท งวดที่ ๒ หลังจากการชำระเงินงวดแรก ๒๐ วัน โดยนายโสภณนำเงินไปชำระให้แก่ผู้เสียหายทั้งสองคน ๆ ละ ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งนัดตกลงชำระที่ ศาลแขวงปทุมวัน เมื่อมีการชำระเงินให้ผู้เสียหายทั้งสองแล้ว ผู้เสียหายทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำร้อง ทุกข์ต่อศาล โดยมีพนักงานอัยการรับรองว่าผู้เสียหายทั้งสองเป็นผู้เสียหายจริง ศาลได้มีคำสั่งอนุญาต ให้ถอนคำร้องทุกข์และมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ” ทั้งนี้คำชี้แจงนี้ผู้ถูกร้องไม่สามารถ หาพยานหลักฐานใด ๆ เพื่อสนับสนุนคำชี้แจงของตนแต่อย่างใด

ส่วนพลตำรวจตรี เชมรินทร์ หัสศิริ (ยศในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นผู้เสียหายได้กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ผู้เสียหายเดินทางมาเบิกความเป็นพยานศาลเนื่องจากได้รับหมายเรียกจากศาลแขวง ปทุมวัน ระหว่างอยู่ในห้องพิจารณาคดีผู้เสียหายได้เห็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ควบคุมตัวผู้ถูกร้อง ใส่ชุดนักโทษล่ามโซ่ตรวนที่ขาเข้ามาในห้องพิจารณาคดี ซึ่งเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ได้คุมตัวมาจากเรือนจำ พิเศษกรุงเทพมหานคร โดยศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ จำคุกกระทงละ ๔ เดือน เรียงกระทงลงโทษรวมจำคุก ๘ เดือน รับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๔ เดือน กับให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย โดยในส่วนของ การชำระหรือชดใช้ค่าเสียหาย ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามคำสั่ง ศาลแขวงปทุมวันนั้น จนกระทั่งถึงบัดนี้ผู้เสียหายยังไม่เคยได้รับการชำระเงินค่าเสียหายคืน และคดี ดังกล่าวถึงที่สุดแล้วเนื่องจากไม่ได้มีการอุทธรณ์คำพิพากษา ทั้งนี้ผู้เสียหายไม่สามารถหาพยานหลักฐาน ใด ๆ เพื่อสนับสนุนคำกล่าวอ้างของตนแต่อย่างใด

เมื่อพิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง ประกอบคำชี้แจง ของผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ศาลอุทธรณ์ ศาลแขวงปทุมวัน สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

และเอกสารประกอบปรากฏว่า สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) ได้รับสำนวนจาก สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน เป็นสำนวน ส.๑ เลขรับที่ ๓๖/๒๕๓๘ คดีระหว่าง พันตำรวจตรี เขมรินทร์ หัสศิริ (ยศในขณะนั้น) เป็นผู้กล่าวหา ผู้ถูกร้องเป็นผู้ต้องหาที่ ๑ นายสมชาย เกียรติวิทยาสกุล เป็นผู้ต้องหาที่ ๒ และนายสิทธิชัย ตูลยนิชก์ เป็นผู้ต้องหาที่ ๓ ข้อหาร่วมกันฉ้อโกง จากนั้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๘ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๖ (ปทุมวัน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ถูกร้อง ผู้ต้องหาที่ ๑ ต่อศาลแขวงปทุมวัน เป็นจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดง ที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๙๑ มาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ และสั่งให้จำเลย คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายและริบสัญญาจะซื้อจะขายทั้ง ๓ ฉบับ มีคำสั่งให้ยุติการดำเนินคดี ผู้ต้องหาที่ ๒ และผู้ต้องหาที่ ๓ เนื่องจากคดีขาดอายุความร้องทุกข์ และเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกร้องมีความผิดอาญาฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ รวม ๒ กระหนง ให้จำคุกกระหนงละ ๔ เดือน เรียงกระหนงลงโทษรวมจำคุก ๘ เดือน ผู้ถูกร้องรับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ เดือน กับให้ผู้ถูกร้องคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายและริบสัญญาจะซื้อจะขาย เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้ชี้แจงว่า ไม่ปรากฏข้อมูลการต้องขังและรายนามผู้ต้องขังระหว่างอุทธรณ์ฎีกา (รท.๒๓ ก) เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่มีการบันทึกข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ อีกทั้งเอกสารถูกทำลายจากเหตุการณ์อุทกภัย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ และศาลอุทธรณ์ชี้แจงว่าไม่มีการอุทธรณ์คดีดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์

นอกจากนี้ผู้ร้องยังส่งคำร้องและพยานเอกสารเพิ่มเติมของผู้เข้าชื่อฯ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มี คำสั่งรับรวมไว้ในสำนวนและสั่งให้ผู้ถูกร้องแล้ว แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงโต้แย้งพยานหลักฐานนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ปรากฏตามเอกสารหลักฐานจากสถานีตำรวจนครบาลลุมพินีตามหนังสือ ที่ ดช ๐๐๑๕.(บก.น.๕) ๑๐/๙๐๓๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ที่ส่งถึงประธานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นผู้เข้าชื่อฯ ว่าผู้ถูกร้องถูกดำเนินคดีอาญา ในหลายคดีในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ และตามหนังสือดังกล่าวสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี ยังได้นำส่งสำเนาหนังสือเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ที่ มท ๐๙๑๗/๑๖๕๙ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๘ เรื่อง आयัดตัวผู้ต้องหาและขอทราบผลการจำคุก ที่ส่งถึงผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี ความว่า “ตามที่สถานีตำรวจนครบาลลุมพินีได้แจ้งขออายัดตัวนายสิระ เจนจาคะ ผู้ต้องหา ไปยังเรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินคดีอื่นอีกหลายคดี และขอทราบผลการต้องโทษของผู้ต้องหารายนี้ด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วปรากฏว่า นายสิระ เจนจาคะ ขณะนี้ถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษ

Cuo

กรุงเทพมหานครตามหมายขังและหมายจำคุกกรม ๒ คดี ดังนี้ คดีที่ ๑ ต้องหาว่าได้กระทำความผิดฐานร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ ของศาลแขวงปทุมวัน คดีอยู่ระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา คดีที่ ๒ ศาลแขวงพระนครใต้ (ปทุมวัน) พิพากษาว่ามีความผิดฐาน พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้จำคุก ๕ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป จำเลยต้องขังมาแล้ว ๖๖ วัน คิดหักให้ด้วย ตามคดีหมายเลขดำที่ ๔๙๑/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๐๘/๒๕๓๘ คดีถึงที่สุดแล้ว และเรือนจำได้ดำเนินการอายัดตัวนายสิระ เจนจาคะ ไว้ให้แล้ว”

เห็นว่า ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ของศาลแขวงปทุมวัน เมื่อศาลอุทธรณ์แจ้งว่าไม่มีการอุทธรณ์คดีดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์ แต่ผู้ถูกร้องอ้างว่า “ภายหลังจากศาลแขวงปทุมวันมีคำพิพากษา ผู้ถูกร้องได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวระหว่างอุทธรณ์ โดยนายโสภณ เจนจาคะ (พี่ชายของผู้ถูกร้อง) เป็นผู้ประกันตัวในระหว่างอุทธรณ์ ในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ นายโสภณและผู้ถูกร้องได้ตกลงชำระเงินตามคำพิพากษาที่ศาลแขวงปทุมวัน เมื่อมีการชำระเงินให้ผู้เสียหายทั้งสองแล้ว ผู้เสียหายทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ต่อศาล โดยมีพนักงานอัยการรับรองว่า ผู้เสียหายทั้งสองเป็นผู้เสียหายจริง ศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ถอนคำร้องทุกข์และมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ” แต่ในคดีนี้มีผู้เสียหายเพียงคนเดียวคือพลตำรวจตรี เขมรินทร์ (ยศในปัจจุบัน) และได้กล่าวอ้างว่ายังไม่ได้รับเงินตามคำพิพากษา โดยทั้งผู้ถูกร้องและผู้เสียหายต่างก็ไม่มีพยานหลักฐานใด ๆ มาสนับสนุนข้ออ้างข้อเถียงของตน ย่อมไม่อาจรับฟังได้ เมื่อคดีของศาลแขวงปทุมวันข้างต้น ไม่มีการอุทธรณ์จึงฟังได้ว่า “คดีถึงที่สุดแล้ว”

แต่อย่างไรก็ตาม ความผิดทางอาญาของผู้ถูกร้องในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ตามคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวัน เป็นความผิดทางอาญาฐานร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์ ถือว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) ส่วนความผิดทางอาญาของผู้ถูกร้องในคดีหมายเลขดำที่ ๔๙๑/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๓๐๘/๒๕๓๘ ตามคำพิพากษาของศาลแขวงพระนครใต้ (ปทุมวัน) เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ แม้วามีเป็นได้เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) แต่ก็แสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์อันไม่สุจริตเกี่ยวกับทรัพย์ของผู้ถูกร้อง

ดังนั้น จึงฟังได้ว่า ความผิดทางอาญาของผู้ถูกร้องในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ ตามคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวัน เมื่อไม่มีการอุทธรณ์คดีดังกล่าว

๒๖๐

จึงถึงที่สุดแล้ว ผู้ถูกร้องเป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือในความสุจริต ผู้ถูกร้องจึงเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๐) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า เมื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) แล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๐ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง” ประกอบกับมาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ ... (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ ...” และมาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๑๐) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ... หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ...” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญาตามคำพิพากษาของศาลแขวงปทุมวัน ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๑๒/๒๕๓๘ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๑๘/๒๕๓๘ คำพิพากษาดังกล่าวย่อมถึงที่สุดเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่อาจอุทธรณ์ได้คือพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่านคำพิพากษาให้คู่ความฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีนี้คือตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๘ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องมีลักษณะต้องห้ามตั้งแต่วันที่ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แล้ว แต่ด้วยเหตุผลที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๐ บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงนับแต่วันเลือกตั้ง คือ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงทำให้มีตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งว่างลงและต้องดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๑๐๒ จึงให้ถือว่าวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒๕๖๒

ว่างลง คือ วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๐) นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และให้ถือว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งว่างลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบมาตรา ๑๐๒

(นายณทล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ